

Hypoparatyreoidism

Prevalens, symtom och påverkan på livskvalitet

Vad är hypoparatyreoidism?

Hypoparatyreoidism (även kallat hypopara) är en **sällsynt endokrin sjukdom**, som orsakas av **för låga nivåer av bisköldkörtelhormon (PTH)** i kroppen.

Bisköldkörtlarna ligger bakom sköldkörteln i halsen. De producerar PTH, som är den främsta regulatoren av kalcium och fosfat i kroppen genom att verka direkt på skelett och njurar och indirekt på tarmarna. Om bisköldkörtlarna avlägsnas, förstörs eller inte fungerar som de ska kan detta leda till bristande nivåer av PTH.

Hypopara kan uppkomma av **genetiska, autoimmuna eller andra anledningar**. Vanligast är att hypopara är ett **resultat av kirurgi i halsen**, det står för 75 % av alla fall.

Hypopara anses vara kroniskt om det kvarstår i mer än 6 månader efter kirurgi enligt riktlinjer från Endocrine Society från 2016, Canadian and International Consensus Statement från 2019 och European Society of Endocrinology från 2022.

I EU lever uppskattningsvis 3,2 av 10 000 personer med hypoparatyreoidism.

Symtom och komplikationer

Hypopara kan påverka ett flertal system i kroppen och kan vara kopplat till en rad kortsiktiga symtom och långsiktiga komplikationer.

Hjärna

- Symtom på ångest och depression
- Utmattning
- Kognitiv nedsättning, "hjärndimma"

Centrala nervsystemet

- Krampanfall
- Förkalkning
- Parkinsonism eller dystoni

Lungor

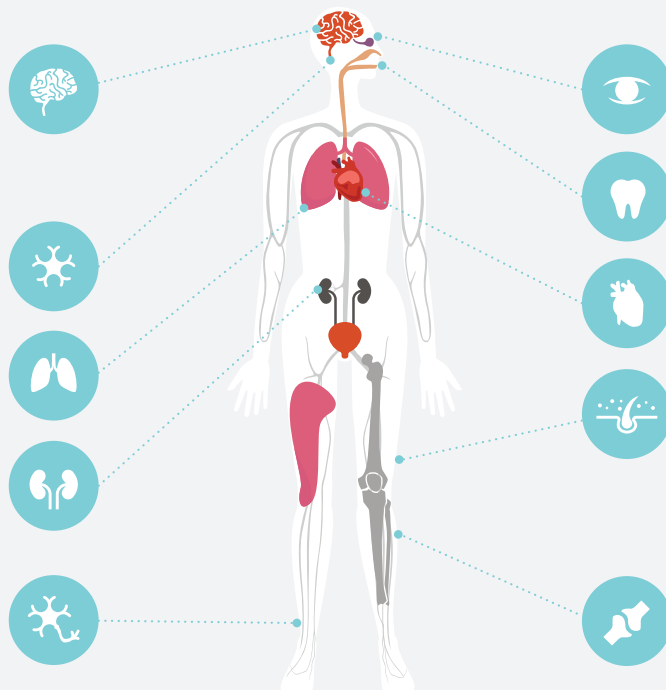
- Laryngospasm

Njurar*

- Nefrokalcinos
- Njursten
- Kronisk njursjukdom

Perifera nervsystemet

- Parestesi
- Muskelkramper
- Tetani

Ögon

- Grå starr
- Papillödem

Tänder

- Förändrad tandmorfologi

Hjärta

- Hjärtrytmrubbningar
- Hypokalcemi-inducerad dilaterad kardiomyopati

Hud

- Torr hud
- Pustulös psoriasis
- Sköra naglar och benägenhet för onykolys
- Strävt, tunt hår

Muskuloskeletalt

- Myopati
- Spondylartropati

*Dessa symtom är vanligen följden av behandling med kalcium och aktivt vitamin D snarare än av själva sjukdomen.

Påverkan av hypoparatyreoidism på livskvalitet

En hypopara-diagnos kan ha en negativ inverkan på patientens hälsorelaterade **livskvalitet**, **fysiska förmågor** och **mentala välmående**, oavsett serumkalciumnivåer.

I en undersökning* hos personer som lever med hypopara rapporterade respondenterna följande påverkan i det dagliga livet, på den mentala hälsan, aktiviteter och socialt liv och relationer.

Dagligt liv

79 %

kunde inte göra lika mycket i hushållet

43 %

angav att hypopara inverkar på deras förmåga att arbeta

67 %

kunde inte göra lika mycket som de var vana vid/ville

Mental hälsa

81 %

kände sig oroliga eller upplevde ångest

64 %

kände frustration

62 %

kände sig deprimerade eller nedstämda

Aktivitet

76 %

kunde inte motionera som tidigare

52 %

är mindre aktiva än de var tidigare/vill vara

50 %

var inte lika rörliga (inklusive förmåga att gå)

Socialt liv och relationer

79 %

kunde inte engagera sig i sociala aktiviteter lika mycket som tidigare

57 %

var mer begränsade i vilket slags sociala aktiviteter de kunde göra

43 %

angav att detta påverkade deras relation med familjen

*Undersökning gjord på 42 vuxna personer med hypoparatyreoidism.